

Любі друзі! Багато народів захоплюються героїзмом і мужністю українського народу. Тож, ми вже зараз повинні працювати для відбудови, щоб і надалі прославляти нашу неймовірну Батьківщину.

Знання - це наша сила!

Коли лунає сирена-направляйтесь в укриття! Бережіть себе!

Шановні учні! Нагадую, що на виконанні вами завдання чекає моя електронна пошта:

kvasha.n.v@gmail.com або Вайбер чи Телеграм за номером: 093-74-98-200,

але не пізніше 20:00

Урок № 1

Дата: 19.10.2023

Тема: Риси Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин

Мета: охарактеризувати риси Ялтинсько-Потсдамської системи міжнародних відносин; розвивати аналітичне мислення, навички, здібності пам'ять; виховувати інтерес до історичного минулого.

Хід уроку:

Протиріччя між країнами-переможницями у Другій світовій війні зумовлювали загострення старих і виникнення нових конфліктів. Війна спричинила докорінні зміни в розстановці сил на міжнародній арені.

Найпотужнішою в економічному відношенні державою світу стали США. Вони вийшли на перше місце у світі за обсягом промислового виробництва, зміцнили свої позиції світового кредитора. Сполучені Штати вирізнялися стабільною демократичною системою.

У СРСР перемога у війні, досягнена стійкістю і мужністю всього народу, призвела до зміцнення позицій сталінського тоталітарного режиму. «Народ-переможець» опинився в ізоляції від світу.

До числа великих держав почали зараховувати і Китай.

Водночас у Німеччині, Італії та Японії, що зазнали нищівної воєннополітичної поразки в роки війни, швидкими темпами почав здійснюватися перехід від тоталітаризму до демократії.

Після закінчення війни СРСР і США стали «наддержавами» (з огляду на наявність величезного військового потенціалу, зокрема і ядерної зброї). США підтримували країни, що поділяли демократичні цінності і принципи ринкової економіки, та антикомуністичні режими. Прорадянської політики дотримувалися країни Центральної і Південно-Східної Європи, а також деякі країни Азії, де утверджувалися моделі радянського зразка, засновані на пануванні компартій.

На заключному етапі війни країни-союзниці по антигітлерівській коаліції мали скоординувати свої дії щодо завершення війни та післявоєнного устрою світу. Для цього керівники СРСР, США і Великої Британії зустрілися на Кримській (Ялтинській) конференції, що відбулася 4—11 лютого 1945 р. у Лівадійському палаці в Ялті. У ній взяли участь Й. Сталін, Ф. Рузвельт, В. Черчилль, міністри закордонних справ трьох держав та інші члени делегацій.

Серед іншого обговорювалися питання про повоєнний устрій Польщі та її кордони, про владу в Югославії після війни. Було вирішено скликати у квітні 1945 р. у м. Сан-Франциско (США) установчу конференцію, на якій планувалось виробити статут Організації Об'єднаних Націй.

Переговори щодо післявоєнного устрою світу були продовжені на вищому рівні вже після перемоги над Німеччиною. 17 липня — 2 серпня 1945 р. у м. Потсдамі, біля Берліна, відбулася чергова конференція керівників СРСР, США і Великої Британії. СРСР представляв глава уряду Й. Сталін, США — Г. Трумен, який став президентом країни після смерті у квітні 1945 р. Ф. Рузвельта, Велику Британію — прем'єр-міністр В. Черчилль, якого 28 липня (після поразки консерваторів на виборах) змінив новий прем'єр-міністр К. Еттли.

Було встановлено, що верховну владу в Німеччині здійснюватимуть головнокомандувачі окупаційних сил СРСР, США, Британії та Франції. Головне місце в роботі конференції мала програма «трьох Д» — денацифікація, демілітаризація та демократизація Німеччини:

- ✓ Денацифікація політичного життя — розпуск нацистської партії та її філій, СС, гестапо, усіх нацистських військових і напіввійськових організацій; активних членів НСДАП знімали з відповідальних посад у громадських організаціях і на підприємствах; скасування всіх нацистських законів; засудження військових злочинів і злочинців;
- ✓ Демілітаризація — повне роззброєння Німеччини, ліквідація всієї військової промисловості чи встановлення контролю над нею;
- ✓ Демократизація системи правосуддя і місцевого самоврядування; німецькому народу надавалася можливість перебудувати життя на демократичній основі.

Й. Сталін, Г. Трумен і К. Еттли підтвердили право народів, які постраждали від німецької агресії, на одержання репарацій. Було вирішено розділити весь флот Німеччини нарівно між СРСР, США і Великою Британією.

Лідери трьох країн розглянули територіальні питання. Польщі передавали частину Східної Пруссії та територію колишнього «вільного міста Данциг» (Гданськ), Радянському Союзу — м. Кенігсберг (Калінінград) і суміжну з ним територію Східної Пруссії.

Потсдамська конференція заснувала Раду міністрів закордонних справ п'яти держав (СРСР, США, Великої Британії, Франції та Китаю), на яку поклали підготовку текстів мирних договорів з Італією, Румунією, Болгарією, Угорщиною та Фінляндією.

На конференції був підтверджений намір віддати під суд Міжнародного військового трибуналу головних військових злочинців.

У ході конференції була опублікована Декларація урядів США, Британії та Китаю з вимогою про беззаперечну капітуляцію Японії.

Питання для самоперевірки:

1. Визначте, як після Другої світової війни змінилася роль у світі СРСР, США, Великої Британії, Франції, Німеччини, Японії, Китаю.

Домашнє завдання: дати відповіді на питання для самоперевірки, законспектувати матеріал з теми

Рекомендована література: підручник по Всесвітній історії (рівень стандарту). 10 клас. Гісем О. В.; Всесвітня історія. Рівень стандарту. 10 клас. Полянський П. Б.; Всесвітня історія. Рівень стандарту. 10 клас. Щупак І. Я.; Всесвітня історія. Рівень стандарту. 10 клас. Ладиченко Т. В.

Шановні учні! Нагадую, що на виконанні вами завдання чекає моя електронна пошта:

kvasha.n.v@gmail.com або Вайбер чи Телеграм за номером: 093-74-98-200,

але не пізніше 20:00